

กค. ๕7
วันที่ 10 ต.ค. 62
เวลา 14.20 น.

ที่ กค ๑๐๐๖/๑๐๖๓๖

กระทรวงการคลัง

ถนนพระรามที่ ๖

กรุงเทพฯ ๑๐๔๐๐

๙ ตุลาคม ๒๕๖๒

เรื่อง รายงานประจำปี (มกราคม - มิถุนายน ๒๕๖๒) ของธนาคารแห่งประเทศไทย

เรียน เลขาธิการคณะรัฐมนตรี

สิ่งที่ส่งมาด้วย ๑. หนังสือรองนายกรัฐมนตรีเห็นชอบให้เสนอคณะรัฐมนตรี

๒. ภาพถ่ายหนังสือธนาคารแห่งประเทศไทย ที่ ธปท.ผปร.(๑๑) ๑๒๑๔/๒๕๖๒

ลงวันที่ ๒๖ สิงหาคม ๒๕๖๒

ด้วยกระทรวงการคลังขอเสนอเรื่อง รายงานประจำปี (มกราคม - มิถุนายน ๒๕๖๒) ของธนาคารแห่งประเทศไทย (ธปท.) ซึ่ง ธปท. เสนอมาเพื่อคณะรัฐมนตรีทราบ โดยเรื่องนี้เข้าข่ายที่จะต้องนำเสนอคณะรัฐมนตรีตามพระราชกฤษฎีกาว่าด้วยการเสนอเรื่องและการประชุมคณะรัฐมนตรี พ.ศ. ๒๕๔๘ มาตรา ๔(๑) ที่บัญญัติว่า “เรื่องที่กฎหมายกำหนดให้เป็นอำนาจหน้าที่ของคณะรัฐมนตรีหรือให้ต้องเสนอคณะรัฐมนตรี” รวมทั้งเป็นไปตามมาตรา ๖๑ แห่งพระราชบัญญัติธนาคารแห่งประเทศไทย พุทธศักราช ๒๔๘๕ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติธนาคารแห่งประเทศไทย (ฉบับที่ ๔) พ.ศ. ๒๕๕๑ (พ.ร.บ. ธปท.) ทั้งนี้ รองนายกรัฐมนตรี (นายสมคิด จาตุศรีพิทักษ์) กำกับการบริหารราชการกระทรวงการคลังได้เห็นชอบให้นำเรื่องดังกล่าวเสนอคณะรัฐมนตรีด้วยแล้ว (สิ่งที่ส่งมาด้วย ๑)

ทั้งนี้ เรื่องดังกล่าวมีรายละเอียด ดังนี้

๑. เหตุผลความจำเป็นที่ต้องเสนอคณะรัฐมนตรี

มาตรา ๖๑ แห่ง พ.ร.บ. ธปท. บัญญัติว่า “ทุกหกเดือน ให้ ธปท. จัดทำรายงานสภาพเศรษฐกิจ นโยบายการเงิน นโยบายสถาบันการเงิน นโยบายระบบการชำระเงิน แนวทางการดำเนินงาน และประเมินผลเพื่อเสนอต่อรัฐมนตรีเพื่อรายงานคณะรัฐมนตรีทราบ ทั้งนี้ ให้จัดทำรายงานภายในหกสิบวันนับแต่วันที่ ๓๐ มิถุนายน และวันที่ ๓๑ ธันวาคม ของทุกปี”

๒. สาระสำคัญของรายงานประจำปี (มกราคม - มิถุนายน ๒๕๖๒) ของ ธปท. ธปท. ได้มีหนังสือ ที่ ธปท.ผปร.(๑๑) ๑๒๑๔/๒๕๖๒ ลงวันที่ ๒๖ สิงหาคม ๒๕๖๒ เสนอรายงานประจำปี (มกราคม - มิถุนายน ๒๕๖๒) ของ ธปท. เพื่อรายงานคณะรัฐมนตรีทราบ (สิ่งที่ส่งมาด้วย ๒) ซึ่งประกอบด้วยเนื้อหา ๒ ส่วน สรุปสาระสำคัญได้ดังต่อไปนี้

๒.๑ ภาพเศรษฐกิจ

๒.๑.๑ เศรษฐกิจไทยในช่วงครึ่งแรกของปี ๒๕๖๒ ขยายตัวร้อยละ ๒.๖ ซึ่งเป็นอัตราที่ชะลอลงจากช่วงครึ่งหลังของปี ๒๕๖๑ ตามอุปสงค์ต่างประเทศเป็นสำคัญ ขณะที่อุปสงค์ในประเทศยังคงเป็นแรงขับเคลื่อนหลัก โดยการส่งออกสินค้าหดตัวตามการชะลอตัวของเศรษฐกิจประเทศคู่ค้าสำคัญและ

/ ปริมาณ ...

ปริมาณการค้าโลก ขณะที่การส่งออกบริการหดตัวจากจำนวนนักท่องเที่ยวจีนและรายจ่ายของนักท่องเที่ยวที่ลดลง สำหรับการบริโภคภาคเอกชนยังคงเป็นแรงขับเคลื่อนหลักของเศรษฐกิจ แม้จะขยายตัวชะลอตัวลงบ้างในเกือบทุกหมวดการใช้จ่าย แต่ยังคงขยายตัวในอัตราที่สูงจากกำลังซื้อของครัวเรือนที่อยู่ในเกณฑ์ดี และได้รับปัจจัยสนับสนุนส่วนหนึ่งจากโครงการลงทะเบียนเพื่อสวัสดิการแห่งรัฐปี ๒๕๖๑ การลงทุนภาคเอกชนขยายตัวชะลอตัวตามแนวโน้มการส่งออกและความเชื่อมั่นของภาคธุรกิจที่ปรับลดลง ส่วนการใช้จ่ายภาครัฐโดยรวมขยายตัวและมีส่วนช่วยขับเคลื่อนเศรษฐกิจ สำหรับภาวะการเงินโดยรวมยังอยู่ในระดับผ่อนคลายเอื้อต่อการขยายตัวของเศรษฐกิจ

๒.๑.๒ ด้านเสถียรภาพเศรษฐกิจการเงินในประเทศ อัตราเงินเฟ้อทั่วไปลดลงจากราคาน้ำมันขายปลีกในประเทศที่ปรับลงตามราคาน้ำมันดิบในตลาดโลก สำหรับอัตราเงินเฟ้อพื้นฐานปรับลดลงตามราคาอาหารสำเร็จรูปและค่าเช่าบ้านเป็นสำคัญ ขณะที่อัตราการว่างงานทรงตัวในระดับต่ำ

๒.๑.๓ ด้านเสถียรภาพด้านต่างประเทศของไทยอยู่ในเกณฑ์ดีต่อเนื่องและสามารถรองรับความผันผวนของตลาดการเงินโลกได้ สะท้อนจากเครื่องชี้ต่าง ๆ อาทิ ดุลบัญชีเดินสะพัดของไทยที่เกินดุลต่อเนื่องตามดุลการค้าและบริการ สัดส่วนหนี้ต่างประเทศต่อผลิตภัณฑ์มวลรวมในประเทศที่อยู่ในระดับต่ำ และสัดส่วนเงินสำรองระหว่างประเทศต่อหนี้ต่างประเทศระยะสั้นที่อยู่ในระดับสูงตามเกณฑ์มาตรฐานสากล สำหรับค่าเงินบาทต่อดอลลาร์สหรัฐมีแนวโน้มแข็งค่าขึ้นจากสิ้นปีก่อนตามการอ่อนค่าของเงินดอลลาร์สหรัฐ หลังธนาคารกลางสหรัฐอเมริกา (สหรัฐฯ) ส่งสัญญาณการดำเนินนโยบายการเงินที่ผ่อนคลายมากขึ้น และนักลงทุนมีความกังวลเพิ่มขึ้นภายหลังสถานการณ์การกีดกันทางการค้าระหว่างสหรัฐฯ และจีนมีความตึงเครียดมากขึ้น นอกจากนี้ สถานการณ์การเมืองในประเทศที่มีเสถียรภาพมากขึ้นยังมีส่วนสนับสนุนให้มีเงินทุนไหลเข้ามามากในระยะหลัง ประกอบกับการเพิ่มน้ำหนักหุ้นไทยในดัชนี Morgan Stanley Capital International (MSCI) และพันธบัตรรัฐบาลไทยในดัชนี JP Morgan Emerging Markets Bond Index รวมทั้งเสถียรภาพด้านต่างประเทศของไทยที่อยู่ในเกณฑ์ดี ส่งผลให้ค่าเงินบาทแข็งค่าในอัตราที่มากกว่าสกุลเงินส่วนใหญ่ในภูมิภาค ทำให้ดัชนีค่าเงินบาทที่แท้จริง (Real Effective Exchange Rate : REER) มีทิศทางแข็งค่าขึ้นเมื่อเทียบกับสิ้นปีก่อน

๒.๒ การดำเนินงานของ ธปท.

๒.๒.๑ แนวทางการดำเนินงานและประเมินผลนโยบายการเงิน

คณะกรรมการนโยบายการเงิน (กนง.) ดำเนินนโยบายการเงินภายใต้กรอบเป้าหมายเงินเฟ้อแบบยืดหยุ่น (Flexible Inflation Targeting) ที่ให้ความสำคัญกับการรักษาเสถียรภาพราคาเป็นเป้าหมายหลักของการดำเนินนโยบายการเงินควบคู่ไปกับการดูแลการขยายตัวของเศรษฐกิจและการรักษาเสถียรภาพระบบการเงินของประเทศ โดยคณะกรรมการมีมติอนุมัติให้ใช้อัตราเงินเฟ้อทั่วไปเฉลี่ยทั้งปีที่ร้อยละ ๒.๕ ± ๑.๕ เป็นเป้าหมายนโยบายการเงินสำหรับระยะปานกลางและเป็นเป้าหมายสำหรับปี ๒๕๖๒ เนื่องจากเป้าหมายดังกล่าวเหมาะสมสำหรับรักษาเสถียรภาพด้านราคาและช่วยยืดหยุ่นการคาดการณ์เงินเฟ้อระยะปานกลางของสาธารณชน รวมทั้งเอื้อให้การเติบโตทางเศรษฐกิจสอดคล้องกับระดับศักยภาพของเศรษฐกิจไทย

สำหรับการดำเนินนโยบายการเงินในช่วงครึ่งแรกของปี ๒๕๖๒ กนง. มีมติให้คงอัตราดอกเบี้ยไว้ที่ร้อยละ ๑.๗๕ ต่อปีในการประชุมทั้ง ๔ ครั้ง โดยการตัดสินใจนโยบาย กนง. ได้คำนึงถึงผลบวกและผลลบของทางเลือกนโยบาย (Policy Trade-offs) ทั้งในด้าน (๑) ระดับอัตราเงินเฟ้อที่เหมาะสมและสอดคล้องกับกรอบเป้าหมายนโยบายการเงิน (๒) การสนับสนุนให้เศรษฐกิจขยายตัวอย่างยั่งยืน และ (๓) การดูแลความเปราะบางในระบบการเงินที่อาจสะสมภายใต้ภาวะอัตราดอกเบี้ยต่ำต่อเนื่อง โดย กนง. เห็นว่านโยบายการเงินแบบผ่อนคลายยังมีความจำเป็นเพื่อสนับสนุนการขยายตัวของเศรษฐกิจและสอดคล้องกับกรอบเป้าหมายเงินเฟ้อแบบยืดหยุ่นในสถานการณ์ที่ความไม่แน่นอนของภาวะเศรษฐกิจโลกและ

ปัจจัยในประเทศสูงขึ้น ทั้งนี้ กนง. จะติดตามความไม่แน่นอนที่มีอยู่สูงจากทั้งปัจจัยต่างประเทศและในประเทศอย่างใกล้ชิดเพื่อประกอบการดำเนินนโยบายการเงินที่เหมาะสมในระยะต่อไป (Data Dependent)

ในส่วนของการดำเนินนโยบายอัตราแลกเปลี่ยน ในช่วงครึ่งแรกของปี ๒๕๖๒ กนง. ให้ความสำคัญกับการติดตามและดูแลอัตราแลกเปลี่ยนไม่ให้ผันผวนเกินไปจนกระทบต่อการปรับตัวของภาคธุรกิจโดยเฉพาะการเคลื่อนไหวจากเงินทุนเคลื่อนย้ายระยะสั้นเพื่อเก็งกำไร โดยคำนึงถึงความเสี่ยงที่ไทยอาจถูกสหรัฐฯ ระบุเป็นประเทศที่บิดเบือนค่าเงิน (Currency Manipulator) ทั้งนี้ กนง. กังวลต่อการแข็งค่าของเงินบาทที่ค่อนข้างเร็วในบางช่วงซึ่งอาจไม่สอดคล้องกับปัจจัยพื้นฐานทางเศรษฐกิจและอาจกระทบต่อแนวโน้มการขยายตัวของเศรษฐกิจในระยะต่อไป กนง. จึงสนับสนุนให้ ธปท. เตรียมมาตรการต่าง ๆ สำหรับดูแลการไหลเข้าของเงินทุนในช่วงสั้น ๆ เพื่อออกใช้ในจังหวะเวลาที่เหมาะสม รวมถึงดำเนินการผ่อนคลายกฎเกณฑ์เงินทุนเคลื่อนย้ายด้านขาออกอย่างต่อเนื่องเพื่อสร้างความสมดุลระหว่างเงินทุนเคลื่อนย้าย ตลอดจนสนับสนุนให้ ธปท. สร้างระบบนิเวศ (Ecosystem) ที่เอื้อให้ภาคเอกชนบริหารจัดการความเสี่ยงด้านอัตราแลกเปลี่ยนได้อย่างเหมาะสมผ่านการสื่อสารอย่างต่อเนื่องให้ภาคเอกชนตระหนักถึงความสำคัญของการบริหารจัดการความเสี่ยงด้านอัตราแลกเปลี่ยน นอกจากนี้ กนง. ได้ติดตามพัฒนาการและประเมินความเสี่ยงต่อเสถียรภาพระบบการเงินอย่างต่อเนื่องเพื่อนำมาประกอบการพิจารณาตัดสินใจนโยบายการเงิน รวมทั้งมีการประชุมร่วมระหว่าง กนง. กับคณะกรรมการนโยบายสถาบันการเงิน (กนส.) และสนับสนุนการดำเนินงานของ ธปท. เพื่อรักษาเสถียรภาพระบบการเงินอย่างต่อเนื่อง

๒.๒.๒ แนวทางการดำเนินงานและประเมินผลนโยบายสถาบันการเงิน

(๑) การติดตามและประเมินความเสี่ยงที่มีต่อเสถียรภาพระบบการเงิน ธปท. พบว่า ภาพรวมระบบการเงินไทยยังมีเสถียรภาพ อย่างไรก็ตาม ยังต้องติดตามความเสี่ยงบางจุดที่อาจสร้างความเปราะบางต่อระบบการเงินในอนาคต โดยมีความเสี่ยงสำคัญ ได้แก่ (๑.๑) หนี้ครัวเรือนยังคงอยู่ในระดับสูงและการก่อหนี้มีสัญญาณเร่งขึ้นจากสินเชื่อหมวดรถยนต์ และธนาคารพาณิชย์และผู้ประกอบธุรกิจการเงินที่ไม่มีธนาคาร (Non-banks) มีมาตรฐานการพิจารณาสินเชื่อที่หย่อนลง ซึ่ง ธปท. ได้ร่วมมือกับธนาคารพาณิชย์ กำหนดมาตรฐานกลางในการคำนวณภาระผ่อนชำระหนี้เทียบกับรายได้ (Debt Service Ratio : DSR) เพื่อติดตามมาตรฐานการพิจารณาสินเชื่อ (๑.๒) การปรับตัวของภาคสังหาริมทรัพย์หลังเกณฑ์การกำกับดูแลสินเชื่อเพื่อที่อยู่อาศัย (หลักเกณฑ์ Loan to Value : LTV) มีผลบังคับใช้ ยังต้องติดตามความเสี่ยงอุปทานคงค้างในตลาดอสังหาริมทรัพย์ทั้งจากอุปสงค์ต่างชาติที่ชะลอลงและอุปทานคงค้างในตลาดอาคารชุดที่อยู่ในระดับสูง (๑.๓) พฤติกรรมการแสวงหาผลตอบแทนที่สูงขึ้น (Search for Yield) ยังมีต่อเนื่อง กลุ่มธุรกิจขนาดใหญ่มีแนวโน้มก่อนหน้านี้เพิ่มขึ้นโดยเฉพาะผ่านการออกตราสารหนี้ และการขยายการลงทุนออกจากธุรกิจหลักดั้งเดิม ทำให้การประเมินความเสี่ยงของกลุ่มธุรกิจทำได้ยากขึ้น (๑.๔) สินทรัพย์ของสหกรณ์ออมทรัพย์ยังขยายตัวอย่างต่อเนื่อง ซึ่งอาจเป็นช่องทางสำคัญในการส่งผ่านความเสี่ยงด้านสภาพคล่องภายในระบบสหกรณ์ออมทรัพย์

(๒) การออกนโยบายกำกับสถาบันการเงิน

(๒.๑) การเข้ารับการประเมินตามโครงการ Financial Sector Assessment Program (FSAP) โดยผลการประเมิน FSAP ของภาคการเงินไทยมีพัฒนาการที่ดีและกรอบการกำกับดูแลภาคการเงินอยู่ในระดับดีถึงดีมากสอดคล้องตามมาตรฐานสากล

(๒.๒) การปรับปรุงหลักเกณฑ์การกำกับดูแลสินเชื่อส่วนบุคคลภายใต้การกำกับ โดยขยายขอบเขตให้ครอบคลุมถึงสินเชื่อที่มีทะเบียนรถเป็นประกันเพื่อส่งเสริมให้ประชาชนระดับฐานรากสามารถเข้าถึงสินเชื่อได้ด้วยราคาที่เหมาะสมและได้รับการปฏิบัติจากผู้ประกอบธุรกิจที่เป็นสถาบันการเงินและมีใช้สถาบันการเงินที่เป็นธรรมยิ่งขึ้น

(๒.๓) โครงการแก้ไขปัญหาหนี้ส่วนบุคคลที่ไม่มีหลักประกัน (คลินิกแก้หนี้) ตั้งแต่เริ่มโครงการคลินิกแก้หนี้จนถึงสิ้นเดือนมิถุนายน ๒๕๖๒ โครงการสามารถช่วยลูกหนี้ให้ปรับโครงสร้างหนี้ได้สำเร็จรวม ๑,๕๔๗ ราย มีลูกหนี้ที่ชำระหนี้เสร็จสิ้น ๓๕ ราย

(๒.๔) แนวทางกำกับดูแลสินเชื่อผ่านระบบหรือเครือข่ายอิเล็กทรอนิกส์ สำหรับสินเชื่อระหว่างบุคคลกับบุคคล (Peer-to-Peer Lending : P2P Lending) โดยออกประกาศ ธปท. ที่ สนส. ๔/๒๕๖๒ เรื่อง การกำหนดหลักเกณฑ์ วิธีการ และ เงื่อนไขในการประกอบธุรกิจ Peer-to-Peer Lending Platform เพื่อส่งเสริมการนำเทคโนโลยีมาพัฒนาการให้บริการทางการเงิน และเพิ่มประสิทธิภาพการเข้าถึง แหล่งเงินทุนของประชาชนและวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (Small and Medium Enterprises : SMEs)

(๒.๕) การกำกับดูแลด้านการให้บริการแก่ลูกค้าอย่างเป็นธรรม (Market Conduct) โดยขยายขอบเขตการบังคับใช้ประกาศ เรื่อง การบริหารจัดการด้านการให้บริการ แก่ลูกค้าอย่างเป็นธรรม (Market Conduct) ให้ครอบคลุมสถาบันการเงินเฉพาะกิจ (SFIs) ผู้ประกอบธุรกิจ สินเชื่อรายย่อยเพื่อการประกอบอาชีพภายใต้การกำกับ (Nano Finance) และบริษัทบริหารสินทรัพย์ ซึ่งมีผลบังคับใช้ในปี ๒๕๖๒

(๒.๖) การสนับสนุนและให้ความร่วมมือในการกำกับดูแลสหกรณ์ออมทรัพย์ ธปท. ร่วมพิจารณาเกี่ยวกับแนวทางการกำกับดูแลและการเตรียมการรองรับเมื่อพระราชบัญญัติสหกรณ์ (ฉบับที่ ๓) พ.ศ. ๒๕๖๒ มีผลบังคับใช้ เช่น การจัดทำร่างกฎกระทรวงเกี่ยวกับหลักเกณฑ์ในการกำกับดูแลสหกรณ์ออมทรัพย์ และสหกรณ์เครดิตยูเนียน การเตรียมการเพื่อเข้ารับการประเมินตามโครงการ FSAP เป็นต้น

(๒.๗) การปรับปรุงหลักเกณฑ์การทำความรู้จักลูกค้า (Know Your Customer : KYC) สำหรับการเปิดบัญชีเงินฝากของสถาบันการเงินเพื่อให้มีประสิทธิภาพมากขึ้น และสามารถ ปรับตัวได้ทันต่อสภาพแวดล้อมและเทคโนโลยีที่เปลี่ยนแปลงไป

(๒.๘) การแลกเปลี่ยนข้อมูลการกำกับดูแลสถาบันการเงินระหว่าง ธนาคารกลางในภูมิภาค ธปท. ได้ลงนามในบันทึกข้อตกลงเพื่อความร่วมมือในการกำกับดูแลสถาบันการเงิน กับหน่วยงานกำกับดูแลของสาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาวเพิ่มจาก ณ สิ้นปี ๒๕๖๑ ที่ได้ร่วมลงนาม ไปแล้ว ๘ ประเทศ ได้แก่ อินเดีย มาเลเซีย สิงคโปร์ จีน กัมพูชา ฟิลิปปินส์ ญี่ปุ่น และอินโดนีเซีย

(๓) การดำเนินนโยบายสถาบันการเงินในเวทีระหว่างประเทศ

การเข้าร่วมเจรจาเปิดเสรีภาคการเงินและการรวมตัวของภาคการธนาคาร ภายใต้กรอบอาเซียน โดยการเจรจาจัดตั้ง Qualified ASEAN Banks (QABs) ระหว่างไทยกับมาเลเซียได้บรรลุลง ในพิธีสารอนุวัติข้อผูกพันการเปิดเสรีการค้าบริการด้านการเงิน ฉบับที่ ๘ (พิธีสารฯ) แล้ว โดยรัฐมนตรีว่าการ กระทรวงการคลังได้ลงนามเมื่อวันที่ ๕ เมษายน ๒๕๖๒ ปัจจุบันทั้งสองประเทศอยู่ในขั้นตอนการให้สัตยาบัน ภายในประเทศเพื่อให้พิธีสารฯ มีผลผูกพัน

(๔) การพัฒนาระบบสถาบันการเงิน

คณะรัฐมนตรีมีมติรับทราบแผนพัฒนาระบบสถาบันการเงิน ระยะที่ ๓ พ.ศ.๒๕๕๙ – ๒๕๖๓ (แผนพัฒนาฯ) เมื่อวันที่ ๒๒ มีนาคม ๒๕๕๙ โดยได้ดำเนินการตามแผนพัฒนาฯ เช่น การสนับสนุนบริการทางการเงินผ่านช่องทางอิเล็กทรอนิกส์ การส่งเสริมการเข้าถึงบริการทางการเงิน และการสนับสนุนการธนาคารที่ยั่งยืน เป็นต้น

(๕) ผลการดำเนินงานของระบบธนาคารพาณิชย์และ SFIs มีเสถียรภาพโดย เงินสำรอง เงินกองทุน และสภาพคล่องอยู่ในระดับสูง ทั้งนี้ สินเชื่อของระบบธนาคารพาณิชย์ขยายตัว ในอัตราชะลอตามทิศทาง การเติบโตของเศรษฐกิจ และการชำระคืนหนี้ของภาคธุรกิจ ขณะที่สินเชื่ออุปโภค บริโภคเติบโตลดลงเล็กน้อย ด้านคุณภาพสินเชื่อยังมีส่วนหนึ่งไม่ก่อให้เกิดรายได้ (Non-Performing Loans : NPLs) ในภาพรวมทรงตัว สำหรับสินเชื่อ SFIs ขยายตัวได้ไม่พอร์ทสินเชื่อที่ให้แก่งานรัฐ สินเชื่อที่ให้แก่งาน SMEs และสินเชื่อเพื่อที่อยู่อาศัย

๒.๒.๓ แนวทางการดำเนินงานและประเมินผลนโยบายระบบการชำระเงิน

ธพท. ได้ดำเนินงานด้านนโยบายระบบการชำระเงินเพื่อให้ระบบการชำระเงินของไทยมีประสิทธิภาพและมั่นคงปลอดภัย รวมทั้งได้ดำเนินงานเพื่อยกระดับการกำกับดูแลระบบการชำระเงินของประเทศให้สอดคล้องกับมาตรฐานสากลโดยการดำเนินงานในช่วงครึ่งแรกของปี ๒๕๖๒ สรุปได้ดังนี้

(๑) โครงการระบบพร้อมเพย์มีความคืบหน้าสำคัญ คือ ณ วันที่ ๓๐ มิถุนายน ๒๕๖๒ มียอดการลงทะเบียนใช้บริการจำนวน ๔๘.๘ ล้านหมายเลข โดยมีปริมาณธุรกรรมโอนเงินตั้งแต่เปิดให้บริการจนถึง ณ วันที่ ๓๐ มิถุนายน ๒๕๖๒ เท่ากับ ๒.๒ พันล้านรายการ คิดเป็นมูลค่า ๑๑.๓ ล้านล้านบาท

(๒) การดำเนินการตามกรอบการพัฒนา ๕ ด้านของแผนกลยุทธ์ระบบการชำระเงิน ฉบับที่ ๔ (แผนกลยุทธ์ฯ)

ธพท. ได้จัดทำและเผยแพร่แผนกลยุทธ์ฯ ซึ่งมีเป้าหมายให้ Digital Payment เป็นทางเลือกหลักในการชำระเงินภายใต้ระบบการชำระเงินที่มีประสิทธิภาพ ปลอดภัย ต้นทุนต่ำ ตรงกับความต้องการของผู้ใช้บริการตามกรอบการพัฒนา ๕ ด้าน (5Is) ดังนี้

(๒.๑) การพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานการชำระเงินที่เชื่อมโยงกัน (Interoperable Infrastructure) มีการดำเนินงานที่สำคัญ ได้แก่ (๑) การพัฒนาและส่งเสริมการใช้มาตรฐาน Thai Standard QR Code สำหรับการชำระเงินและการโอนเงิน (๒) การใช้มาตรฐาน ISO 20022 กับระบบการชำระเงินที่สำคัญเพื่อช่วยเพิ่มช่องทางและความสะดวกในการรับชำระเงินของร้านค้าและลูกค้า และ (๓) การออกแนวนโยบายการใช้มาตรฐาน Thai QR Code ในธุรกรรมชำระเงินเพื่อลด Fragmentation ในระบบการชำระเงิน และสามารถต่อยอดนวัตกรรมทางการเงินและบริการการชำระเงินสมัยใหม่ได้ในอนาคต

(๒.๒) การส่งเสริมนวัตกรรมและบริการการชำระเงิน (Innovation) มีการดำเนินงานที่สำคัญ คือ การผลักดันการพัฒนาศูนย์บริการการชำระเงิน/โอนเงินระหว่างประเทศด้วยเทคโนโลยีและช่องทางใหม่ เช่น Interoperable QR Code การเชื่อมโยงระบบโอนเงินรายย่อยระหว่างประเทศโดย ธพท. ได้ผลักดันการพัฒนาศูนย์บริการการชำระเงินระหว่างประเทศกับประเทศในกลุ่มอาเซียนผ่านความร่วมมือทั้งในระดับธนาคารกลางและธนาคารพาณิชย์อย่างต่อเนื่อง

(๒.๓) การส่งเสริมการเข้าถึงและการใช้บริการการชำระเงิน (Inclusion) ธพท. ได้ประชาสัมพันธ์เผยแพร่ความรู้และส่งเสริมการใช้บริการการชำระเงินทางอิเล็กทรอนิกส์ให้แก่ประชาชนทั่วไปผ่านสื่อต่าง ๆ และการบรรยายให้ความรู้เรื่องการชำระเงินแก่หน่วยงานต่าง ๆ รวมถึงการเผยแพร่ข้อมูลและความรู้ผ่านช่องทางออนไลน์ นอกจากนี้ ธพท. ยังได้จัดงาน ASEAN Payment Connectivity ในการประชุมอาเซียนที่จังหวัดเชียงรายเพื่อสื่อสารนโยบายและพัฒนาศักยภาพด้านการชำระเงินของไทยและต่างประเทศที่สำคัญ

(๒.๔) การกำกับดูแลและการบริหารความเสี่ยง (Immunity) มีการดำเนินงานที่สำคัญ ดังนี้

(๒.๔.๑) การกำกับดูแลระบบการชำระเงินของไทย ตามมาตรฐานสากล : ธพท. ได้เข้ารับการประเมินภาคการเงินตามโครงการ FSAP โดยกองทุนการเงินระหว่างประเทศ (IMF) และธนาคารโลก (World Bank) ซึ่งคณะผู้ประเมินได้เข้าประเมินระบบบาทเน็ต รวมถึงความรับผิดชอบของธนาคารกลางในการกำกับดูแลเป็นไปตามมาตรฐานสากล โดยในช่วงครึ่งปีแรกของปี ๒๕๖๒ คณะผู้ประเมินได้จัดส่งรายงาน ๒ ฉบับ ได้แก่ the Aide-Memoire of the 2019 Thailand FSAP ซึ่งเป็นรายงานที่ไม่เปิดเผยต่อสาธารณชน (Confidential) ที่สรุปความเห็นการประเมิน FSAP ในส่วนที่เกี่ยวข้องกับระบบบาทเน็ต และรายงาน Financial Sector Assessment (FSA) ซึ่งเป็นรายงานสรุปผล

การประเมินฉบับที่จะเผยแพร่ต่อสาธารณชนมาให้ ธปท. พิจารณา โดย ธปท. ได้จัดทำ Authorities' Response to the Assessment เพื่อให้ความเห็นต่อผลการประเมิน FSAP ในส่วนที่เกี่ยวข้องกับระบบบาทเน็ต และทบทวนการปรับปรุงรายงาน FSA ที่ผู้ประเมินได้ปรับแก้ตามความเห็นของ ธปท. และจะมีการเผยแพร่ต่อสาธารณชนต่อไป

(๒.๔.๒) การจัดทำประกาศหลักเกณฑ์ที่เกี่ยวข้องภายใต้พระราชบัญญัติระบบการชำระเงิน พ.ศ. ๒๕๖๐ : ในช่วงครึ่งปีแรกของปี ๒๕๖๒ ธปท. อยู่ระหว่างดำเนินการออกประกาศที่เกี่ยวข้องภายใต้พระราชบัญญัติระบบการชำระเงิน ได้แก่ การกำหนดค่าธรรมเนียมการประกอบธุรกิจระบบการชำระเงินและบริการการชำระเงินภายใต้การกำกับ หลักเกณฑ์ และวิธีการในการใช้อำนาจหน้าที่ของผู้ตรวจการตามกฎหมายว่าด้วยระบบการชำระเงิน หลักเกณฑ์การทำความรู้จักลูกค้าสำหรับการเปิดใช้บริการเงินอิเล็กทรอนิกส์ และการปรับปรุงหลักเกณฑ์การประกอบธุรกิจบริการโอนเงินด้วยวิธีการทางอิเล็กทรอนิกส์

(๒.๕) การพัฒนาข้อมูลการชำระเงิน (Information) ธปท. อยู่ระหว่างจัดทำกรอบแนวทางในการเชื่อมโยงข้อมูลกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องเพื่อบูรณาการข้อมูลการชำระเงินซึ่งในเบื้องต้นได้หารือกับภาครัฐและภาคเอกชนบางรายถึงความเป็นได้ในการเชื่อมโยงข้อมูลระหว่างกัน โดยในช่วงครึ่งปีแรกของปี ๒๕๖๒ ธปท. อยู่ระหว่างกำหนดรูปแบบและขอบเขตในการพัฒนาระบบงานและเครื่องมือการวิเคราะห์ (Digital Dashboard) เพื่อใช้ในการวิเคราะห์และกำหนดตัวชี้วัดด้านการชำระเงิน รวมถึงสนับสนุนการจัดทำนโยบายระบบการชำระเงิน และติดตามแนวโน้มพฤติกรรมกรรมการชำระเงินอย่างต่อเนื่อง

๓. ข้อเสนอของกระทรวงการคลัง

กระทรวงการคลังพิจารณาแล้วเห็นว่า เพื่อให้เป็นไปตามมาตรา ๖๑ แห่ง พ.ร.บ. ธปท.ฯ จึงเห็นควรเสนอคณะรัฐมนตรีเพื่อทราบรายงานประจำปี (มกราคม – มิถุนายน ๒๕๖๒) ของ ธปท. ตามที่ ธปท. เสนอมา

จึงเรียนมาเพื่อโปรดนำกราบเรียนนายกรัฐมนตรีเพื่อเสนอคณะรัฐมนตรีทราบต่อไป

ขอแสดงความนับถือ

(นายอรรถม สวานายน)
รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการคลัง

สำนักงานเศรษฐกิจการคลัง

สำนักนโยบายระบบการเงินและสถาบันการเงิน

โทร. ๐ ๒๒๗๓ ๙๐๒๐ ต่อ ๓๒๗๖

โทรสาร ๐ ๒๖๑๘ ๓๓๖๖

ไปรษณีย์อิเล็กทรอนิกส์ sirada.fpo@gmail.com